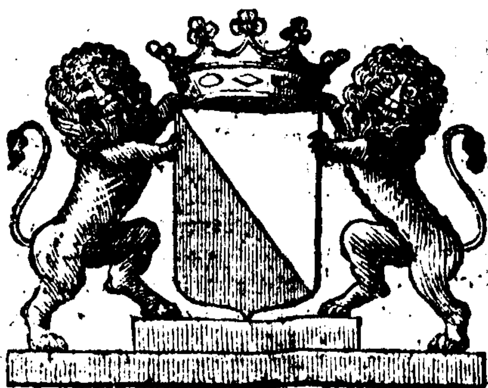
A. 1837. N°. 120.

UTRECHTSCHE COURANT.

VRIJDAG, den 6. October.

ITALIE.

ROME den 21. September.

De wensch, dat de Napelsche regering het overige Italië met een goed voorbeeld zou voorgaan en alle Kordons zou intrekken, wordt niet vervuld, daar men niet alleen tegen Rome, maar ook tegen Frankrijk, Sardinië en Toskanen de afsluiting te land en te zee in hare geheele uitgestrektheid wil vernieuwen en dezelve als eene staatsbelasting op notien openlijk in pacht wil geven. (Uit Napels klaagt men over de strenge afsluiting van Rome, en van daar over die van Napels.) Aan Napels hebben wij sedert het begin der cholera de afsluiting in Italië te danken. Men bedreigde van daar het eerst, dat wanneer de overige regeringen geene strenge quarantainen daarstelden, men de gemeenschap met haar zou afbreken. Toen echter de stand van zaken veranderde en de ziekte in dat koningrijk uitbrak, werd men ontevreden, en beklaagde men zich openlijk over het afsluitingstelsel van onze en andere regeringen. Het schoone Italië werd intusschen door alle deze maatregelen ten gronde geholpen: de handel en de welvaart der onderdanen worden vernietigd, en men vraagt elkander, wanneer zal deze toestand eindigen?

— Alhier zijn thans mobiele kolonnen dragonders opgeregt, welke het land doortrekken en de plaatsen dwingen, zich naar de genomene maatregelen te schikken en de poorten voor de vrije passage der landwegen te openen. Op vele plaatsen moeten zij geweld gebruiken en reeds hebben zij vele wederspannigen gevangen herwaarts gebragt.

— De bewoners van Foligno en Spoleto, welke in vrees en angst leven, dat de Cholera van Terni zal aangebragt worden, zijn bovendien door eene aardbeving bezocht geworden, welke zich in zeven schokken herhaalde, en vele bekommernis veroorzaakte. De tijding uit Tivoli, dat aldaar een geneesheer zou vermoord zijn, heeft zich niet bevestigd; het heeft zich alleen bij bedreigingen bepaald.

— De ziekte blijft aan het verminderen; gisteren waren 1210 personen onder behandeling, 17 overleden en 32 op nieuw aangetast.

LIVORNO den 11. September.

Wij vernemen door de Fransche stoomboot le Dante, welke van Konstantinopel is gekomen, dat 4 Turksche linie schepen, 3 Fransche linie schepen, een Engelsch linie schip en eene Fransche stoomboot ten zelfden tijde het anker voor Tunis hebben geworpen. — Brieven uit die haven van den 29. Aug. berigten, dat de Turksche schepen daarna weder zijn vertrokken, zonder dat men wist, werwaarts zij het steven gewend hadden.

NAPELS den 16. Sept.

Nopens den droevigen toestand van Catania, op Sicilie, wordt niets officieels bekend gemaakt; men verneemt zulks uit bijzondere brieven. De ziekte is echter aan het verminderen, even als te Rome, alhier en elders. Onze minister van Justitie, de generaal *Caretto*, neemt er maatregelen, welke geschikt zijn, om de orde te herstellen en te handhaven, ofschoon dezelve niet zacht zijn; zoo heeft hij onderanderen bij eene dagorder bekend gemaakt, dat elk geneesheer, die de stad verlaat (men weet dat zij allen de vlugt hebben genomen), en in het algemeen elk, die zijn post verlaat, beschouwd zal worden als deserteur, en als zoodanig zal doodgeschoten worden.

DUITSCHLAND.

WEENEN den 26. September.

Na dat de aartshertog *Johan* de groote manoeuvres der Russische kavalerie te Wosnessensk had bijgewoond, heeft hij Keizer *Nicolaas* naar Sebastopol vergezeld, met voornemens zijne Russische Majesteit naar Azie te volgen, aldaar zijne reis tot aan den voet van den Ararat uit te strekken, en van daar *over Konstantinopel terug te keeren.* Keizer *Nicolaas* heeft hem tot chef van een regement sapeurs benoemd.

— De jaarlijksche vereeniging van natuurkundigen wordt thans te Praag gehouden, en in het volgende jaar zal het de beurt aan Erlangen zijn. Het getal der leden is 650, waaronder uit onderscheidene landen. Den 24. zijn deze geleerden, namens den Keizer, op een groot diner genoodigd, en op denzelfden dag hebben de kooplieden ter hunner eere een bal gegeven. Den 25. zal de laatste zitting plaats hebben.

— Den 22. Sept. is de aartshertog *Palatyn van Hongarije* in Pesth terug gekomen. De schouwburgen van Ofen en Pesth waren dien avond geïllumineerd.

— De Engelsche waterkundige *Clark* en zijne medgezellen houden zich steeds bezig met de tusschen Pesth en Ofen te leggen brug over den Donau. Zij onderzoeken thans den bodem der rivier met eene duikersklok. Men denkt, dat men tot eene kettingbrug zal overgaan, welke de grootste en merkwaardigste van Europa zal zijn.

— Het Hongaarsche Hof van appel heeft uitspraak gedaan in zake van den graaf *Nicolaas Keglowich*, den baron *Stephan Orczij*, enz. die in 1834, bij gelegenheid der comitaats-restauratie te Erlau, zich aan gewelddadigheden hebben schuldig gemaakt, en door de onderzoekings deputatie, als regtbank van eerste instantie, tot gevangenis-straf waren veroordeeld. De straf van den graaf was 6 en van den baron 3 maanden, en deze is thans verzwaard, als voor den eersten in 2 jaren en voor den tweeden in 9 maanden gevangenis. De andere schuldigen in deze zaak zijn van eene maand tot 1½ jaren arrest veroordeeld.

— De fondsen zijn alhier de 5 pCt. Metall. 105¼; 4 pCt. 100¼; 3 pCt. 79$\frac{3}{16}$; Bankactien 1384½.

BERLIJN den 30. September.

Van den 29. tot den 30. dezer zijn alhier door de Cholera aangetast 26 personen en overleden 31 personen. — Te Breslau is die ziekte nog heerschende, doch met mindere hevigheid: in de afgeloopene week zijn er 13 personen aan die ziekte overleden.

— Te Brunswijk schrijft men van den 25 September:

» Gisteren is het van de universiteit van Leiden herwaarts gezonden hoofd van den beroemden Duitschen held FERDINAND VON SCHILL nevens het gebeente van zijne wapenbroeders, die allen door de Franschen zijn doodgeschoten, plegtiglijk bijgezet geworden. Onze *National Zeitung* voegt er nog het volgende bij:

» »Gisteren avond werd de vaderlandsliefde der ingezetenen onzer stad door eene merkwaardige plegtigheid opgewekt. Het hoofd van den roemrijken vrijheidsheld, *Ferdinand von Schill*, werd onder een talrijk geleide eervol en christelijk ter rustplaats besteld. Gelijk bekend is, had den 31. Mei 1809, te Straalsond het gevecht plaats, waarbij *Schill*, na de hardnekkigste verdediging, den dood voor zijn vaderland stierf. Den volgenden dag nam een Hollandsch opperheelmeester het hoofd van het lijk des helds af. Hetzelve werd later de eigendom van den professor van den generalen staf, *Brugmans*, te Leiden. Deze wakkere man bepaalde bij zijn testament, dat, als eene Duitsche stad het stoffelijk overschot van *Schill* verlangde,

MENGELWERK.

MAANSVERDUISTERING
van den 13 en 14 October 1837.

De groote Verduistering, welke dan zal plaats hebben, wordt eene *volkomene* Maansverduistering genoemd, omdat de Aarde zoodanige stand tusschen Zon en Maan heeft, dat de Maan in haren loop gedurende eenigen tijd geheel in den schaduwkegel der Aarde zich bevindt. De during van dit verschijnsel is ruim 3½ uren, terwijl de Maan ruim anderhalf uur geheel verduisterd wordt; weshalve deze verduistering bij gunstig weder eene schoone vertooning moet te weeg brengen.

Volgens de ecliptische tafelen van de *Kanter*, vindt men op dezen tijd de middel volle Maan den 14 October des morgens ten 11 ure 28 min. middelbaren tijd, en dien der ware volle Maan of oppositie *in den loopkring* den 13 Oct. des avonds ten 11 ure 40 min., berekend op de poolshoogte van Leeuwarden 53°11, hebbende het middelpunt van de doorsnede der aardkloots-schaduw 7°59 noorder declinatie, maans afnemende zuiderbreedte 11′,54; maans uurloop 35′,98; zons uurloop 2′,48: maanswinst 33′,50; maans horizontale parallaxis 59′,49; zons horizontale parallaxis 0′,14; maans ½ middellijn 16′,24; zons ½ middellijn 16′,08; den hoek van den oppositie-cirkel met den breedte-cirkel ten Oosten, en dien van den maansweg met de loodlijn op den oppositie-cirkel en boven de loodlijn 2°51½′; den straal der aardkloots-schaduw 44′,28, en den standhoek 22°8′ ten oosten van den meridiaan.

Het begin der verduistering ten 9 ure 54 min.
Geheel verduisterd ten 10 ure 55 min.
Midden der verduistering ten 11 ure 41 min.
Begin der verlichting ten 12 ure 27 min.
Einde der verduistering ten 1 ure 27 min.

Eerste raking der Maan aan de schaduw 108° ten Westen, of 72° beneden het toppunt der Maan ten Oosten. De totale verduistering begint 131½ beneden het toppunt der schaduw en dat der Maan ten Westen. De verlichting begint 77° beneden het toppunt der schaduw en dat der Maan ten Oosten. De laatste raking op 52° beneden het toppunt der schaduw ten Oosten, of 128° beneden dat der Maan ten Westen.

De Maan komt in de vertikaal der schaduw ten 11 ure 31 min.

De middelpunten der Maan en der schaduw hebben dezelfde hoogte ten 12 ure 12 min.

De grootheid der verduistering ruim 18 duim in het zuidelijk deel der schaduw.

(*Leeuwarder Courant.*) K. MOEZELAAR.

BOEK-BEOORDEELING.

Het Lustoord tusschen Amstel en Grebbe en elders in het Sticht van Utrecht, door J. B. Christemeijer in twee deeltjes met Afbeeldingen, te Schoonhoven bij S. E. van Nooten.

Wanneer wij op het heirleger van vertalingen het oog slaan, waarmede onze kleine Vaderlandsche grond als wordt overstroomd, vertalingen vaak van nietsbeduidende, soms van schadelijke voortbrengselen uit de Romannen-wereld, vertalingen, dikwijls door eene vrij onbekwame — maar ook *schraal gevulde* — hand vervaardigd, dan is, ons een welgeschreven produkt van eigen bodem telkens bijzonder welkom.

Wanneer wij al wat vreemd is hooren prijzen en niet zelden voor hetgene Holland oplevert de schouders zien ophalen, of den neus zien optrekken; met opgetogenheid en verrukking de heerlijke streken, de schoone natuurtafereelen, welke andere landen aanbieden, hooren roemen, terwijl men van ons Vaderland zwijgt als of het naauwlijks *iets* in zich bevatte der beschouwing waardig, dan is ons elk geschrift, dat de eere van dat Vaderland, ook in laatst genoemd opzigt, vermeldt en deszelfs roem handhaaft, hoogst aangenaam. Zulks was dus ons ook om gemelde redenen het boven aangekondigde werkje, dat wij aan de welversneden pen van onzen bekenden *Christemeijer* verschuldigd zijn, en ten vervolge dienen kan van 's mans *Landelijk Schoon in het Sticht van Utrecht en deszelfs omstreken* in 1836 bij *J. G. van Terveen & Zoon* uitgegeven, schoon het ook een op zichzelven staand afzonderlijk geheel uitmaakt. De bekwame schrijver voert zijnen vriend, wien dit geschrift tot gids op eene aanstaande reis door *het Sticht* moet strekken, over Abkoude, Baambrug, Loenersloot, Vreeland, Loenen, Nieuwersluis, enz., langs de Vecht naar Utrecht, geeft hem eene korte beschrijving van hetgene in deze oude sedert kort zoo zeer verfraaide stad bijzonder beschouwenswaardig is, gaat met hem dezelve om langs de buiten singels en door

hetzelve aan haar zou uitgeleverd worden, daar alleen in Duitsche aarde het hoofd van den Duitschen man behoorde te rusten. *Schills* wapenbroeders ondergingen een verschillend lot. Zoo werden te Wezel elf officieren, meerendeels jong en tot achtbare familien behoorende, doodgeschoten. Hetzelfde lot ondergingen te Brunswijk veertien onderofficieren en soldaten. De beenderen van deze voor de Duitsche vrijheid gesneuvelden werden van de plaats, waar zij ingekuild waren, opgezameld en in Maart dezes jaars plegtig begraven. De heer *van Bechelde* bragt het door zijne gedurige pogingen zoo ver, dat voor die 14 doodgeschotenen op de plaats van hun verscheiden een fraai gedenkteeken werd opgerigt. Het hoofd van *Schill* werd intusschen nog altijd te Leiden bewaard; doch de wensch, om hetzelve te Brunswijk naast zijne strijdmakkers bij te zetten, werd steeds dringender. De heer *van Bechelde* trad derhalve in overleg met professor *Blume* te Leiden, een geboren Brunswijker; en deze, ondersteund door Zijne Koninklijke Hoogheid Prins *Frederik* der Nederlanden, bewerkte de uitlevering van het hoofd. Professor *Blume*, tijd noch kosten sparende, bragt het zelf naar Brunswijk over. Jammer, dat de wakkere man verhinderd werd om de plegtige bijzetting, zoo als hij gewenscht had, bij te wonen. Deze had nu plaats op Zondag den 24. September, des namiddags om drie uur. Het geheel korps officieren en vele personen uit den burgerstand waren ter bijwoning dezer plegtigheid uitgenoodigd. Behalve dezen was er eene groote schare der ingezetenen van Brunswijk bij tegenwoordig. Voor het gedenkteeken was een fraai lijkaltaar opgerigt, op hetwelk de urne met hoofd, de degen, en de orden van *Schill*, de laatsten op fluweelen kussens, zich bevonden. Na dat het gansche publiek een door den leeraar *Fink* vervaardigd godsdienstig gezang, in zamenstemming met instrumentale muzijk en met een aantal uitmuntende militaire zangers aangeheven had, trad de genoemde geestelijke voor het altaar en schetste, in het eerste deel van zijne krachtige aanspraak, den treurigen tijd van de vreemde overheersching en de edele pogingen van vaderlandlievende mannen. Daarop werd de urne in een nog ledig grafgewelf van het monument, onder treurmuzijk, bijgezet. In het tweede gedeelte zijner aanspraak gedacht de leeraar *Fink* aan den vroeg gevallen held, en besloot met dankzegging jegens alle bevorderaars van dit plegtig vaderlandsch feest. Nadat de gansche vergadering den slotzang aangeheven had, deed de geestelijke een hartroerend gebed en eindigde de gansche plegtigheid met het Onze Vader. Op den steen, die het grafgewelf van den held sluit, is het volgende opschrift te lezen: »Het hoofd van *Ferdinand van Schill*, te Straalsond den 1. Junij 1809 door vijandsband van het ontzielde ligchaam gescheiden en tot zoo lang te Leiden bewaard, werd den 24. September 1837 alhier plegtig bijgezet.”

FRANKFORT den 1. October.

Het contingent van Oosterrijksche en Pruissische troepen alhier zal tot op 800 man verminderd worden.

— Uit Dresden schrijft men, dat prinses *Amalia van Saksen* zich steeds met de letteren bezig houdt; zij heeft een nieuw blijspel vervaardigd, *Neef Hendrik* genaamd, hetwelk veel bijval vindt en reeds verscheidene malen ten tooneele is gevoerd.

FRANKRIJK.

PARIJS den 1. October.

Het telegrafische berigt, gisteren door de duisternis afgebroken, behelsde niets dan de woorden: *Madrid den 26. September.*

»En heeft het kasteel van Valadolid bevrijd, hetwelk sedert *acht dagen* was belegerd.”

— Uit Oleron (Neder-Pijreneen) heeft men berigten tot den 27. Sept. Verscheidene korpsen hadden zich van het leger van don *Carlos* afgescheiden en waren in Neder-Aragon gevallen. De autoriteiten van Calatajud hadden namens don *Carlos* last ontvangen, om geld en rations te leveren. De Carlisten werden aldaar te gemoet gezien. Het verblijf van don *Carlos* was niet wel bekend.

— De burger oorlog in Spanje zal waarschijnlijk ten gevolge hebben, dat vele kerken van derzelver goud en zilver zullen beroofd zijn. De meeste kerkcieraden worden verkocht, en thans lezen wij in *de Phare de Bajonne*, dat al het zilverwerk uit de hoofdkerk van St. Jacque de Compostello, hetwelk op meer dan 2 millioenen realen geschat wordt, naar Engeland is verzonden. De vrees voor plundering is een voorwendsel voor deze verzending geweest.

— Uit Granville meldt men, dat het schip Turlutte van de bank van Terre-Neuve is terug gekomen, hebbende aldaar gevangen 33,000 kabeljouwen. De vischvangst was zeer gelukkig.

— Uit Bordeaux schrijft men van den 29. Sept., dat aldaar eene telegrafische depeche is ontvangen, met bevel, om geen verlof aan de militairen te verleenen. Men weet de reden van dezen maatregel niet; doch men wil, dat de generaal *Damremont*, die Constantine moet veroveren en *Achmet-Beij* gevangen naar Frankrijk brengen, om meerdere troepen heeft gevraagd. De geruchten nopens onze expeditie zijn niet zeer gunstig; de Chef eener stam, welke onze bondgenoot is, is tot den vijand overgegaan, en onder de inlanders heerscht desertie: zij schijnen niet tegen hunne eigene landgenooten te willen strijden.

PARIJS den 2. October.

De *Moniteur* deelt de 3 volgende telegraphische berigten mede. De 2 eerste geven verslag van het terugtrekken der Carlisten, en de 3. doet zien, dat de Carlisten gebruik maken van de afwezigheid der Christinos uit de andere provincien, om hunne operatien voorttezetten.

»*Bajonne den 29. Sept. ten half vier ure.*

» De generaal *Carondolet* heeft aan den kommandant van Burgos geschreven, dat hij den 24. *Zariateguy* had aangetast en naar Valladolid teruggeworpen. Deze laatste heeft een aanmerkelijk verlies geleden; al zijne artillerie en amunitie is genomen.”

»*Bordeaux*, 30. *September.*

» Generaal Carondolet is, na Zarateguij volkomen geslagen te hebben, die het kasteel van Valladolid belegerde, den 24. des avonds die stad binnengetogen. Hij heeft de bezetting van het fort bevrijd en den vijand 16 stukken geschut benevens veel krijgsamunitie weder ontnomen. De Carlisten schijnen aan dooden en gekwetsten een aanzienlijk verlies te hebben geleden. Die gebeurtenis heeft in Oud-Kastilië veel indruk gemaakt.”

»*Bajonne*, 30. *September.*

» De Carlisten hebben den 28. de vallei van Ahescoa bezet, al de ingezetenen ontwapend, verscheiden huizen benevens het dorp Garalda in de asch gelegd en zijn den 29. te Burguete terug gekomen, Valcarlos en de overige punten van gemeenschap tusschen de Fransche grenzen en Pampeluna bedreigende.”

— Volgens een berigt uit Bajonne, hebben de steden Lerma, Aranda, St. Leonardo, enz. Carlistische bezettingen ontvangen. Don *Carlos* was over Campillo naar Arragon getrokken, door *Espartero* vervolgd wordende, welke hem echter geen nadeel van belang had toegebragt.

— *De Sphinx* heeft te Toulon de tijding gebragt, dat de expeditie tegen Constantine eerst den 30. zou optrekken. De cholera had zich onder het 12. regement van linie, te Bona, geopenbaard. De gouverneur generaal vraagt eene versterking van 1500 man, welke hem dan ook ten spoedigste zal gezonden worden.

NEDERLAND.

MIDDELBURG den 2. October.

De wel-eerw. heer *G. A. Oortmans*, na 9 jaren als Pastoor bij de R. K. gemeente binnen deze stad te zijn werkzaam geweest, is door de geestelijke overheid tot hoogere betrekking geroepen en geplaatst als Professor bij het groot seminarium te Warmond. Zijn wel-eerw. heeft den 17. Sept. de gemeente zijne nieuwe betrekking bekend gemaakt en op eene gepaste wijze van dezelve afscheid genomen, waarbij alle aanwezigen waren getroffen. De R. K. gemeente verliest in hem een waardig herder en leeraar, en de stad een achtingswaardig ingezeten.

NIJMEGEN, den 3. October.

Heden morgen werd door de politie alhier gearresteerd de beruchte *Antoon Kronenberg*, geboren van Paterborn, voor eenige jaren te Cleve tot levenslange dwangarbeid veroordeeld, en den 23. September ll. uit de vesting Keulen ontvlugt.

AMSTERDAM, den 4. October.

In de op heden plaats gehad hebbende *Algemeene Vergadering* van Deelhebbers in de *Hollandsche IJzeren-Spoorweg-Maatschappij*, waarbij door den Voorzitter L. J. J. Serrurier mededeeling is gedaan van de Koninklijke bekrachtiging der Statuten, werd namens den Raad van Bestuur het woord opgevat door den Heer *Mr.* F. A. van Hall, die in omvraag bragt het voorstel tot voortzetting van den Spoorweg tot Rotterdam, over Leiden en 's Hage, welk voorstel met eenparige stemmen werd aangenomen. Na het beraadslagen over eenige punten van huishoudelijken aard, is de Vergadering ten 3 ure uit een gegaan.

UTRECHT den 5. October.

Gisteren namiddag, omstreeks 2 ure, zijne Hunne Majesteiten de Koning en Koningin, met gevolg, deze Stad gepasseerd zich van het Loo naar den Hang begevende.

— Uit Harderwijk schrijft men ons van den 4. October:

»Heden zal van hier te water naar Hellevoetsluis vertrekken een detachement, sterk 40 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den van verlof terugkeerenden 1sten luit. *Wolters*, vergezeld van den 2d. Luit. *Dierckens* en den Officier van gezondheid 3de kl. *Meijer*, om van daar met het schip Elizabeth naar de kust van Guinea en verder naar Java te worden overgevoerd.”

Belgische Berigten.

Men meldt van Antoing in *le Journal de Tournaij*, het volgende: Voor omtrent 3 weken, had een jonge boer een buitengewoon groot vogelnest ontdekt, hetwelk boven in eenen eik lag; hij besloot er in te klimmen, om hetzelve uit te halen. In den top des booms gekomen, was hij zeer verbaasd, aldaar twee zeer groote vogelen te vinden, die reeds gevederd waren. De vogels verweerden zich; doch na eene lange worsteling, werd hij dezelve echter meester, en kwam in de stad, om ze te verkoopen. — Bij geluk vervoegde hij zich bij eenen natuurkundige, die zijne vangst wist te waarderen; deze herkende aan de snavels, de klauwen en aan de helder geele poten, dat het vogels waren bij de natuurkundigen onder den naam van *visch-arend* of *groote zee-arend* algemeen bekend. Deze arenden hebben $7\frac{1}{2}$ voet vlugt; zij houden zich op aan de zeeoevers, nabij vischrijke meren en rivieren, alwaar zij op groote visschen, als karpers en snoeken, azen. Zij voeden zich ook met wild, en daar zij zeer sterk zijn, rooven zij gemakkelijk hazen, en zelfs lammeren en geiten weg. Deze vogelen, zoo wel mannetjes als wijfjes zijn zeer schoon, en groeijen zeer goed op.

---

het nieuwe plantsoen en geleidt hem verder over Vechten, Bunnik, enz., tot aan de grenzen van den voorgenomen togt, en terug.

Men herkent in de verschillende beschrijvingen den naauwkeurigen opmerker, den bevalligen teekenaar; in de vermelding van menige wetenswaardige bijzonderheid eene en andere plaats, gesticht, enz. betreffende, den geoefenden letterkundige. Steller dezes enkele jaren tusschen Loenen en Utrecht gewoond hebbende, was het inderdaad als of hij niet *las* — maar aanschouwde, hetgene hem beschreven werd. Jammer, dat dit heerlijk oord, vroeger zoo geliefd, thans uit de mode schijnt, want aan het verval der tijden kunnen die steeds voortdurende sloperijen toch niet worden toegeschreven. Hij zag in weinige jaren alléén tusschen Nieuwersluis en Breukelen de buitenverblijven Vijverhof, Voortwijk en Vechtstroom vallen; ter nauwernood ontsnapte het schoone Ruppelmonde; en onlangs werd het prachtige slot *Kroonenburg* te Loenen, ook in de geschiedenis des Vaderlands zoo merkwaardig, aan de verwoesting prijs gegeven. — Keurige druk en twee zeer fraaije steendrukplaatjes door den Heer *Backer* te Dordrecht, voorstellende een gezigt van de openbare wandelplaats te Vreeland en van den Heijmenberg te Grebbe, versieren het werkje en dienen ter aanbeveling van den Heer *van Nooten*, wiens pers eene grootere stad dan Schoonhoven tot sieraad trekken zou.

S. N.

KERKELIJK STAATSREGT,

(*Vervolg van No.* 117.)

(Wij nemen dit stuk uit het *Journal de la Haije* over, terwijl wij ter perse zullen leggen een Werkje over hetzelfde onderwerp, ten doel hebbende het geschrift van den Heer *W. G. Groen van Pinsterer*, uit een godsdienstig oogpunt te weerleggen.)

EERSTE ARTIKEL.

De Maatregelen tegen de Afgescheiden aan het Staatsregt getoetst, door *Mr.* G. Groen van Prinsterer. Leijden, S. & J. Luchtmans, 1837.

De overigheid bepaalt dus, of de toegelatene vereeniging eene *particuliere* vereeniging, als die der Luthersche en Doopsgezinde, dan eene *publieke* vereeniging, als die der Hervormden onder de Republiek wezen zal.

Dat de Overheid, behalve dit regt van Wetgeving, onbetwist het hoofd der geautoriseerde vereeniging, de bevoegdheid heeft tot het nemen der noodige maatregelen, om de kerk te houden binnen de wettige palen harer religie-oefening. Uit welken hoofde de kerkelijke wetten en instellingen, door de kerkmagt gemaakt, de bekrachtiging der overheid behoeven.

Uit kracht van deze en andere Overheidsregten, begrepen in het zoogenaamde *Jus Majestatis circa Sacra*, is de stand der Protestantsche kerken, overal waar zij aanwezig waren of zijn, door de wereldlijke wetgeving en het wereldlijke Bestuur, sints de Hervorming, bepaald. Geen verschil tusschen de Protestantsche geloofsbelijdenissen is de positieve ontwikkeling van het stelsel dezer regten in den weg geweest.

In zoo verre was dus de Protestantsche kerk nooit onafhankelijk; is de kerk altoos behandeld als eene maatschappelijke inrigting in den staat en onder het Bestuur; en is de wereldlijke Overheid niet *bijna*, maar in vollen zin opperhoofd der kerkelijke vereeniging geweest.

Hiertegen op te komen heet aan de Hervorming, heet aan alle positieve, ja uit den aard der zaak voortvloeiende, regtsbegrippen krijg te verklaren.

Omtrent het *tweede* stuk is evenzeer bekend, hoe de Protestantsche Landsoverheden, bij het ontstaan der Hervorming in Duitschland, aan het huishoudelijk bestuur der Kerk deel gekregen, en vervolgens, zonder onderscheid van Gereformeerde of Luthersche belijdenis, in den regel behouden hebben; zoodat zelfs de oorspronkelijke en eigenlijke regten van dat Kerkbestuur, de bestelling van leeraren, de regeling van de liturgie, en de Kerkelijke tucht, niet zonder medewerking van den wereldlijken Souverein vastgesteld en uitgeoefend zijn. Zoo als men ook in Duitschland het regelen der maatschappelijke verbindtenis tusschen de verschillende gemeenten eens Lands, zonder bedenking aan het Gouvernement overliet.

Zoodanige medewerking was in strijd met de omstandigheden, onder welke de Gereformeerde Kerk in Frankrijk zich vormde.

Bijzondere Berigten.

»*Parijs* 3. *October*. De liquidatie is wel afgeloopen, doch de fondsen zijn flaauw. De 5 pCt. 108,45; 50. 4 pCt. 100. 3 pCt. 79,70; 65. Napels 98,35; 50. Sp. act. 20¾, ½. Pass. 4⅝.

»De Pruissische generaal *Dohna*, die naar Frankrijk is gekomen, om de manoeuvres in het kamp van Compiegne bij te wonen, heeft van den minister van oorlog de toestemming ontvangen, om al de militaire etablissementen van de 1e militaire divisie te bezoeken.

»Tusschen Napels en Frankrijk, en tusschen Engeland en Oostenrijk worden nieuwe handels kontracten gesloten.

»Spanje en Afrika houden onze Staatkundigen bezig. Men wil, dat Frankrijk en Engeland het viervoudig verbond zullen nakomen en de koningin ondersteunen; doch de beide Mogendheden hebben reeds leergeld betaald. Uit Afrika zijn de berigten niet zeer gunstig. Den 23. Sept. hebben de Arabieren het kamp van Guelma aangevallen; zij zijn echter terug gedreven met eenig verlies. De gouverneur vraagt versterking, dewijl te Bona onder het 12. reg. van linie de cholera is ontstaan. Men wilde hem het 20. reg. uit Toulon zenden; doch ook bij dat reg is de cholera uitgebarsten.

» In Madrid was men den 24. Sept. rustig; de gouverneur had dien dag eene proclamatie aan de inwoners uitgevaardigd, om hen tot orde en rust te vermanen bij de verkiezingen der cortes, welke zouden plaats hebben."

ADVERTENTIEN.

(2683) *.* Op den 1. October 1837, is op den huize *Sterkenburg* zeer voorspoedig bevallen van een' *ZOON*, Vrouwe J. H. M. WALLAND, geb. HINLÓPEN.

(2684) *.* Heden beviel voorspoedig van eene *DOCHTER*, J. VAN ELDIK, geliefde Echtgenoot van

Utrecht — C. H. VAN KLINKENBERG.
2. October 1837. — *Apotheker*.

(2685) *.* Heden namiddag overleed aan eene slepende ziekte, in den ouderdom van 28 jaren en 8 maanden, onze tedergeliefde jongste Dochter PETRONELLA CLASINA, na in tijds met alle de troostmiddelen der stervenden, die onze Godsdienst aanbiedt, voorzien te zijn geweest.

Utrecht — H. SCHAAPS,
1. October 1837. — F. SCHAAPS,
geb. VAN ROSSUM.

(2686) *.* Voor de menigvuldige ontvangene blijken van deelneming, bij het afsterven van onzen waarden Vader en Behuwd-Vader, den Heer A. ZURCHER, betuigen wij bij dezen onzen hartelijken dank.

Utrecht, den — J. P. SCHOUBERG,
6. October 1837. — *Uit aller naam*.

(2687) *.* Voor de menigvuldige blijken van deelneming in het onlangs door hen geleden verlies betuigt de ondergeteekende, ook namens zijne Echtgenoot, mits deze zijnen dank, zijnen stadgenooten toewenschende, dat Gods liefde hen nog lang voor droefheid beware of onder dezelve trooste en heilige.

L. MERENS.

(2688) *.* J. P. HOUTMAN, Minnebroederstraat 269 heeft ontvangen *ENGELSCHE* en *FRANSCHE ALMANAKKEN* voor 1838, alsmede een fraai Assortiment begonnen Tapisserie Werken en Patronen.

(2689) *.* A. K. en P. K. VAN HARPEN en PLUYM en BACKER, Directeuren van het Kantoor van Administratie van Inschrijvingen in het groot boek der Nationale Schuld, adverteeren met goed vinden van Heeren Commissarissen, dat de Coupons der 5 pCt. Certificaten dezer administratie, verschenen 1o. October 1837 worden betaald en ingetrokken bij de Heeren kassiers BLEECKER en JOOSTING en elders bij Heeren Correspondenten.

(2690) *.* Er wordt gevraagd in de nabuurschap van Amsterdam, Utrecht of Haarlem, voor een huisgezin van vijf Personen, eene gelegenheid ter Inwoning met kost en bediening, om met primo November eerstkomende in te gaan. Hier toe inclineerende, verzoekt men, met opgave der kosten, zich schriftelijk te willen aanmelden, onder Letter K. bij de Kantoor Boekverkoopers B. KRAMER en ZOON, op het Rockin bij de Beurs, No. 127, te Amsterdam. *Brieven franko*.

(2691) *.* Een JONGELING van fatsoenlijken huize, 22 jaren oud, eene fraaije hand schrijvende en in het boekhouden ervaren, wenscht geplaatst te worden in eene *FABRIEK* of *TRAFIEK*, liefst in Utrecht of Gelderland, om het loopend werk na te gaan en boek te houden; en tevens eenig aandeel in de Affaire te hebben, waartoe hij eene som van 2 à 3 duizend guldens wil inbrengen, Adres onder Letter V. met *franko Brieven*, aan den Heer C. VAN DER POST Jr., Boekhandelaar, Oude Gracht, te Utrecht.

(2692) *.* Wed. GERTRUIDA UITERMARK geb. BEKKER, zich alhier als WASCHVROUW en PLOOISTER gevestigd hebbende, beveelt zich in de gunst van ieder, die haar daartoe benoodigd zoude kunnen hebben. Zij zal tevens het goed herstellen en met de meeste zorg behandelen. Woont in de Gasthuissteeg No. 166, buiten de Wittevrouwenpoort te Utrecht

B E R I G T.

(2693) *.* De ondergeteekenden hebben de eer het letterminnende publiek bekend te maken, dat zij, op verzoek van Boekhandelaren en raad van beproefde letterkundigen, besloten hebben de inteekening op *Mr. Hieronijmus van Alphen's dichterlijke werken* nog uiterlijk tot 15. October van dit jaar open te stellen. De Heeren Boekhandelaren worden dus verzocht tegen dien tijd hunne lijsten terug te zenden, terwijl na dien tijd volstrekt geene inteekening meer zal worden aangenomen. De berigten zijn gratis alom te bekomen.

Utrecht — J. G. VAN TERVEEN EN ZOON.
September 1837. — *Uitgevers*.

DEPOT
VAN
S P E E L K A A R T E N.

In alle soorten en prijzen het gros van *f* 9,00 tot *f* 60,00; het spel van 10 tot 75 Cents is gevestigd bij de Boekhandelaren *J. G. van Terveen en Zoon* te Utrecht, bij wien ook verkrijgbaar zijn onderscheidene ENGELSCHE ALMANAKKEN voor 1838.

(2695) *.* De Boekhandelaar G. M. P. LONDONCK, te *Amsterdam*, heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

Prof. A. H. L. HEEREN, De Gevolgen der Kruistogten voor *Europa*; vertaald en met Aanmerkingen voorzien, door STEENBERGEN VAN GOOR. Tweede Druk, à *f* 3,75.

Départ très prochain.

LIVRES FRANÇAIS, ANGLAIS, ITALIENS, et autres Papiers velins et de couleurs, Plumes, Cire, Razoirs Anglais, &c., deballés encore pour très peu de jours, Hotel *du Lion d'Or*, par *F. CANONGETTE*.

DICTIONNAIRES Hollandais-Français; de l'Academie Française; de l'Academie Espagnole; de Boiste; de Peigné; de Delanau, Anglais de Boijer; Nugent; Harmoniere; Italien; Portugais; des Sciences Medicales; Geographique; Infernal, Biographique et Bibliographique; de Chemie; des Anecdotes; et une infinité d'autres Ouvrages d'Histoire, Litterature, Education, Romans, Medecine et Chirurgie, &c. *avec prix fixes indiqués aux Catalogues*.

(2697) *.* J. WESSELING, H. WESSELING, G. W. WESSELING en J. WESSELING, Hz. Makelaars, zullen op Maandag den 9. October 1837, des namiddags ten half drie ure, te Amsterdam in de *Witte Zwaan* op den Nieuwendijk, presenteren te Verkoopen: eene extra mooije geheel nieuw aangekomene partij Grenen en Vuren, Noordsche Riga, Narva, Memelsche, Stettinsche Dantziger en Hamburger Balken, twaalf ellen Juffers Kolter, Dantziger, Pernau, Fredriksbavensche en Memelsche Deelen, Riga, Wagenschot en Pijpeduigen en andere Houtwaren, liggende in het Westerdok, in den Bennekant en op den Wal.

(2698) *.* Op *Morgen* Zaturdag den 7. October 1837, des namiddags ten vijf ure precies, zal binnen Utrecht, aan het Kantoor der Publieke Verkoopingen achter Sint Pieter, Wijk F. 363, publiek worden verkocht:

Een kapitaal hecht, sterk, en weldoortimmerd HUIS, ERVE, GROND en TUIN, met Tuinkamer, ruime Stalling, Koets- en Pakhuis, staande en gelegen binnen Utrecht, aan de Westzijde van de Oude Gracht, Wijk C. No. 46; hebbende gemeld Huis een met marmer steenen bevloerden en gestucadoorden gang, aan de eene zijde eene Suite van drie groote Kamers en aan de andere zijde eene groote Voor- en Achterkamer, met vele gemakken, allen behangen, geplafonneerd, Schoorsteenen met marmeren Mantels, Spiegels en Schilderstukken, boven vijf groote Kamers, waarvan vier behangen en met Schoorsteenen, en drie kleine dito, allen behangen en een met een Schoorsteen; differente Domestieken Kamers, extra ruime Pak- en Drooggzolders met Vlieringen, groote met marmer steenen bevloerden Keuken, met alle vereischte gemakken; onderscheiden regen- en extra goede Welwaters Pompen, twee zeer groote droogu Kelders, met vrije Werf aan het water, en nog een afzonderlijke groote Wijnkelder.

Breeder bij Billetten vermeld en nader onderrigt ten Kantore van den Notaris VAN OMMEREN te Utrecht.

(2699) *.* In de maand Januarij 1838, (den dag nader te bepalen) zal worden verkocht:

Een hechte, sterke en bijna geheel vernieuwde WIND-KOORNMOLEN, sedert onheugelijke jaren met het beste succes uitgeoefend; waar bij een nieuw gebouwd WOONHUIS, staande en gelegen in de Gemeente van Lopik, (Provincie Utrecht), welke inmiddels uit de hand te koop wordt aangeboden.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten kantore van den Notaris VAN NOOTEN SEnz., en bij den bewoner J. JONKHEID, beiden te Lopik.

In Frankrijk, onder eene Roomsch Katholijke Overheid nam het Gereformeerde Kerkgenootschap, als eene in Gods woord voorgeschreven inrigting, aan: dat het Kerkbestuur van iedere Gemeente een Collegie ware van Geestelijken en Leeken, door haar zelve gesteld; en dat de onderscheidene Gemeenten tot eene Landskerk en onder een gemeenschappelijk bestuur verbonden wierden door eene vergadering van afgevaardigden der onderscheidene Kerkenraden. Het was het natuurlijk streven dier Kerk aldaar, om in tegenstelling van het Duitsche *publieke* Kerkwezen, haar *particulier* aanzijn te sluiten en het, men veroorlove deze uitdrukking, zoo huiselijk mogelijk te doen blijven.

Ook in de Nederlanden werden de eerste kerkeordeningen op vergaderingen van geestelijken ontworpen, toen de Landsheerlijkheid van den Katholijken Vorst, van Philips II., nog bestond. Met de Calvinistische belijdenis, uit Frankrijk door de Zuid-Nederlandsche Provincien naar de Noordelijke gedrongen, kwamen ook hare, reeds geformeerde, begrippen omtrent het kerkbestuur tot ons over.

Dit bestuur nu van alle bemoeijenis der wereldlijke Overheid geheel vrij te houden, en deze te bepalen binnen het *Jus Majestatis circa Sacra*, werd, ofschoon bij ons de reden ontbrak, die er in Frankrijk toe aan drijven moest, de toeleg der Gereformeerde Kerk in de Nederlanden, gelijk in Frankrijk.

Welke is de uitkomst geweest? De Schrijver zegt (pag 14): »Het eigen, zelfstandig bestaan der »Kerk had in de tijden van het Gemeenebest, bij »velerlei aanrandingen, steeds de overhand behou»den.» Laat ons zien.

Wat wordt er, om hetgeen de Calvinistische geestelijkheid zich voorstelde, te bereiken, vereischt?

Een zelfstandig Kerkbestuur rust op de vereeniging van tweederlei klassen van regten; regten van kerkelijken, en regten van civielen oorsprong.

De eerste bestaan, volgens het protestantsche sijsteem, hoofdzakelijk in de drie stukken; zoo evengemeld; de bestelling van Klerkleeraren en andere Kerkdienaars, de regeling der uitwendige Godsdienstoefening en de Kerkelijke tucht. Deze mogt de Kerk geacht worden van zich zelve te hebben.

Het tweede element regten van civiele natuur, kan de kerk niet; dan door bijzondere verleening van wege de Overheid erlangen. Van dezen aard is de beschikking over en het bestuur van de kerkelijke goederen; de magt om de zaken te regelen van het genootschappelijk huishouden, die het geestelijke te buiten gaan, b. v. oprigting of afschaffing van kerspelen (1), instelling van scholen en dergelijke; de geestelijke jurisdictie, eigenlijk zoo genaamd, zoo verre die na de opheffing van het bisschoppelijk ambt nog te pas komt.

(1) Geheel overeenkomstig dus met den aard zelven van dit regt, verbiedt het besluit van 16. Augustus 1824 (*Staatsblad* No. 45, art. 4, bij eenig bestaand kerkgenootschap de oprigting van eene nieuwe kerkelijke gemeente, zonder voorafgaande toestemming des Konings.

Wat heeft nu de Hervormde Kerk onder de Republiek verkregen?

Men weet, dat het haar, over het algemeen, niet gelukt is, in het vol bezit van de regten der eerste klasse te komen, of de deelneming der Overheden af te houden; laat staan dat zij er in geslaagd zijn zoude om op de andere punten eene kerkorde door de Landsoverheid bekrachtigd te krijgen, volgens welke het gezag en de werkzaamheid der Kerkregering, voor altoos wettelijk bepaald en, buiten tusschenkomst van het Landsbestuur, aan haar zelve en de corporatie overgelaten bleef.

Het is onnoodig in den strijd der Calvinistische Geestelijkheid met de Overheden des Lands te treden. Het is genoeg opgemerkt te hebben, wat een zelfstandig kerkbestuur onderstelt: en dat de Hervormde Kerk zulk een bestuur, hetwelk in allen gevalle het Hoogheidsregt van staat in zijn geheel laat, geenszins ipso jure hebben kan, noch onder de Republiek gehad heeft

Men vergelijke nu wat in onze dagen gebeurd is. De Koning stelt in 1816 een algemeen Reglement vast voor het bestuur der Hervormde Kerk, overeenkomstig het ontwerp hem door eene Commissie van Kerkelijken aangeboden; de consideratien van zijn Ministerie van Eeredienst en het advies van den Raad van State; een Reglement, dat het bestuur der Kerk in een' ruimeren omvang dan deze het ooit heeft bezeten, aan de Kerkelijke Collegien zelve, met behoud van derzelver oude verdeeling, opdraagt. Het is eene *algemeene* Kerkordening, hoedanige de Geestelijkheid ten tijde der Republiek vruchteloos heeft begeerd.

(*Vervolg hierna*)

(2671) *,* De Notaris G. H. BROEKMAN, te Vianen, zal op Woensdag den 11. October 1837, des morgens ten 11 ure, op den Steen-Oven, van de Erven van *Lakerveld*, aan de rivier de Lek, beneden Vianen, in het openbaar presenteren te verkoopen: Ongeveer 120 zware IPEN- en 30 ESSEN-, POPULIEREN- en WILLIGEN BOOMEN, staande aldaar en alzoo gemakkelijk te vervoeren. In perceelen. Breeder bij Billetten omschreven.

(2672) *,* Op Woensdag den 18. October 1837 en volgenden dag, des voormiddags ten 10 ure, zullen krachtens permissie van Mijnheer den President der Regtbank van Eersten Aanleg te Utrecht, de dato 15. September 1837, (behoorlijk geregistreerd) ten verzoeke van de meerderjarige en de Voogden over de minderjarige Erfgenamen van den Wel Ed. geb. Heer ADRIAAN VAN PAETS VAN TROOSTWIJK, gewoond hebbende en op den 3. April 1837, op de Plaats *Sterrenschans*, nabij de Nieuwersluis, onder Loenen, overleden, ten overstaan van den Notaris GERARDUS HENDRIKUS STEVENS, residerende binnen Utrecht op gemelde Plaats *Sterrenschans*, publiek om kontant geld worden verkocht:

Vier extra goede zwart MERRIE KOETSPAARDEN, vier bruine dito, en vijf WERKPAARDEN, diverse solide RIJTUIGEN, goed onderhouden TUIGEN en STALGEREEDSCHAPPEN, mitsgaders meer dan 40 stuks zoo MELKGUISTE als vette KOEBEESTEN, VAARSEN en PINKEN, eenige KALVEREN, SCHAPEN en VARKENS, KAR-CHAIS, BOERENWAGENS, BOUW- en MELKGEREEDSCHAP, benevens eenig welgewonnen HOOI- en STROO, enz.

Alles daags voor de verkooping van des morgens ten 10 tot des namiddags ten 3 ure te bezigtigen, terwijl intusschen ook alle informatien te bekomen zijn ten Kantore van den Notaris Mr. JOHANNES SANDERSON, te Loenen.

(2673) *,* Den 19. October 1837, des middags ten 12 ure, zal te Montfoort, in het Logement *de Zwaan*, bewoond wordende door *G. Vreeswijk*, ten overstaan van den Notaris W. F. L. LAPIDOTH, residerende te IJsselstein, publiek worden verkocht:

8 Bunders, 51 roeden, 56 ellen allerbest HOOILAND, gelegen onder de gemeente Williscop, Polder Kort Heeswijk, strekkende van den Williskopperdijk tot over den Bloklandschendijk, belend ten oosten *J. Davelaar* en anderen en ten westen den Heer *H. A. Overzee*. — Verhuurd aan *G. Vreeswijk* voor *f* 300 in het jaar, tot Kermis 1842.

3 Bunders, 40 roeden, 62 ellen allerbest BOUWLAND, gelegen als voren, strekkende voor uit de halve kadesloot tot aan den Williskopperdijk, belend ten oosten de Erve van den Heer *A. Ojers* en ten westen den Heer *Overzee* voornoemd, publiek verhuurd aan diverse, voor *f* 255 in het jaar tot als voren.

Zullende eerst ieder afzonderlijk en naderhand in massa worden geveild. — Breeder bij Billetten en nader onderrigt te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris, alwaar acht dagen voor de verkooping de bewijzen van eigendom en de veilkonditien ter visie en lezing zullen liggen.

(2674) *,* Op Vrijdag den 20. October 1837, des namiddags ten een ure precies, zal men ten huize van den Logementhouder J. VAN CASPEL, aan de Nieuwersluis, onder de Gemeente van Loenen, publiek aan den meestbiedende verkoopen:

De aangename gesitueerde en rentgevende HEEREN HOFSTEDE, genaamd *HUNTHUM*, bijzonder geschikt voor Jagt en Visscherij, gelegen in Mijnden, Gemeente Loosdregt, aan den Zandweg en rivier de Vecht, tusschen Breukelen en de Nieuwersluis, over de Buitenplaats *Sterrenschans*, bestaande in eene HEEREN HUIZINGE, voorzien van eene ruime Vestibule, Opkamer, met Kabinetje, vier Bovenkamers, waarvan twee behangen, Domestieke Kamer, Zoldering, goede Keuken en kapitale Kelder, Tuinmanshuis, Koetshuis en Stalling voor meer dan 12 Paarden, Steenen Koepel aan den weg, mitsgaders eene BOERENWONING, met Stalling voor meer dan 30 Koebeesten en Paarden, Schuur en twee Hooibergen, benevens annexe Lanen, Tuin-, Wei-, Hooi-, Veen- en Boschlanden, beplant met Hakhout, zware Eiken-, Beuken-, Populieren- en andere Boomen, verder Water, Kade en Weg, te zamen groot volgens de kadastrale meting 65 Bunders, 81 Roeden, 84 Ellen.

Alles breeder bij billetten omschreven en nader onderrigt te bekomen ten Kantore van den Notaris GERARDUS HENDRIKUS STEVENS, binnen Utrecht, terwijl ook kopie der veilkonditien acht dagen voor den verkoopdag ter lezing zal liggen ten Kantore van Mr. JOHANNES SANDERSON, Notaris te Loenen.

NB. Gezegd *Buitengoed* zal Woensdag, Donderdag en Vrijdag van iedere week van des morgens ten 10 tot des namiddags ten 3 ure kunnen bezigtigd worden met een permissie-billet te bekomen ten Kantore van gezegde Notarissen.

(2675) *,* Den ondergeteekende eene hoogst onaangename behandeling aangedaan zijnde, en hiervoor geene redenen wetende, noodigt hiermede al degenen uit, welke iets ten nadeele van zijn gedrag mogten aan te wijzen hebben; dewijl hij anderzints met regt op eene meer kiesche wijze wenschte behandeld te worden.

Utrecht den 5. October 1837.

J. C. TRUDEL. *Stud.*

DE NEDERLANDER, POSTWAGEN DIENSTEN.

(2676) *,* Het geëerd Publiek wordt berigt, dat het kantoor dezer Onderneming te Rotterdam, op den 5. October aanstaande zal verplaatst worden van het Rotterdamsche Koffijhuis op de Korte Hoogstraat, naar de Vischmarkt, hoek van de Binnerotte bij de groote Kerk, waar de Diligences der Onderneming *Eendragt maakt Magt* vertrekken. Als directeur aldaar zal fungeeren de Heer B. DIJKMAN.

De dienst dezer Onderneming thans vertrekkende van Amsterdam naar Utrecht des avonds ten 6 ure 30 mint. zal te beginnen met den 10. October aanstaande van Amsterdam vertrekken des avonds ten 4 ure 30 min. om aan te komen te Utrecht des avonds ten 8 ure.

Utrecht De Ondernemers
30. Sept. 1837. J. VAN BEUSEKOM Evz. & Comp.

(2677) *,* Bij J. OOMKENS, te Groningen, is gedrukt en alom te bekomen:

I. Prof. L. G. PAREAU, *CHRISTELIJKE LEERREDENEN over ELIA*, gr. 8vo. *f* 1-80.

II. Prof. P. HOFSTEDE DE GROOT en G. C. DUVAL SLOTHOUWER, *TWEE LEERREDENEN* ter nagedachtenis van Jonkheer Mr. W. VAN SWINDEREN, laatst Grietman van *Wonseradeel*, gr. 8vo. *f* 0-75.

III. Dom. M. CORSTIUS, *HANDBOEK der CHRISTELIJKE GELOOFSLEER*, in 2 deelen, gr. 8vo. *f* 6-40.

IV. Hetzelfde *HANDBOEK* verkort, ten dienste van minvermogenden, gr. 8vo. *f* 2-00.

V. Dom. H. T. ROSKES, *INTREE-REDE* te *Groningen* en *INWIJDINGS-REDE* te *Uithoorn*, met aanteekeningen en bijlagen, gr. 8vo. *f* 1-80.

VI. Dom. R. DAMSTÉ, Geschiedkundige Beschouwing van het *GELOOF aan een LEVEN NA DIT LEVEN*, gr. 8vo. *f* 0-50.

VII. Dom. H. TIMMER, Verhandeling over *Zonderlinge uitwerkselen* der *MENSCHELIJKE VERBEELDINGSKRACHT*, gr. 12vo. *f* 0-60.

VIII. C. I. P. SPITTA, *HARP en PSALTER*. Eene verzameling van *CHRISTELIJKE LIEDEREN*, ter Huisselijke Stichting, in het Nederduitsch uitgegeven door W. R. VAN HOËVELL, *Th. Doctor en Predikant in Neêrlands Indië*, in kl. 8vo, in carton *f* 1-25.

IX. Dr. F. THEREMIN'S, *AVONDSTONDEN*, in het Nederduitsch uitgegeven door Dr. W. R. VAN HOËVEL, kl. 8vo, in carton *f* 1-25.

X. *WAARHEID IN LIEFDE*, een Godgeleerd Tijdschrift voor *Beschaafde Christenen*. Onder medewerking van een Godgeleerd Gezelschap, tot zinspreuk hebbende: *GODS WOORD IS DE WAARHEID*; uitgegeven door J. F. VAN OORDT, Jwz., P. HOFSTEDE DE GROOT, L. G. PAREAU, J. J. SWIERS, J. SONIUS SWAAGMAN, 1837, No. 4. *f* 2-00.

DITO de 4 No. van 1837, compleet *f* 8-00.

(2678) *,* J. DECKER ZIMMERMAN, *Twaalf Leerredenen, ten deele over eenige min behandelde Teksten; (mede uitgegeven ten voordeele van het Fonds voor Weezen en Ouden bij de Evangelische Luthersche Gemeente te Utrecht.)* — Het *eerste zestal* derzelven, tegen den Inteekenprijs van *f* 1,90 (buiten Inteekening *f* 2,50), is heden te bekomen bij den AUTEUR. De Inteekening staat tot op de uitgave van *het tweede zestal*, mede à *f* 1,90 en met welke *het geheel gesloten zal zijn*, nog open; ofschoon men, aangaande de gereede verkrijgbaarheid van het thans uitgegevene eerste zestal, zich voorloopig zal moeten bepalen tot de voorhandene oplage.

(2679) *,* Ter Stads-Drukkerij van S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven, is van de pers gekomen en bij den Boekhandelaar *M. H. SCHONEKAT*, te Amsterdam, mede verkrijgbaar gesteld: LIERZANG, den Schrijver van DE PLEEGZOON en DE ROOS VAN DEKAMA toegewijd. — Op velin papier, à 15 cents.

NB. Wordt *niet* in *Commissie* verzonden.

(2680) *,* Van het Werk, *de Nederlandsche Burgerlijke Wetgeving*, door Mr. B. A. VAN HOUTEN, *Advocaat te Amsterdam*, is door TEN BRINK en DE VRIES aldaar, als uitgevers van hetzelve, aan de voornaamste Boekverkoopers in het Rijk, *de eerste aflevering* verzonden, bevattende de Voorrede en vijftien eerste vellen druks van hetzelve, ten einde de bevorens aangekondigde *Inteekening* op dat Werk zou kunnen plaats hebben. De voorwaarden derzelve zijn vermeld op den omslag der aflevering en zij is *tot den laatsten November* 1837, opengesteld.

Un Nouveau Catalogue de Livres

(2681) *,* *FRANÇAIS, ANGLAIS, ALLEMANDS, ITALIENS, &c.*, vient de paraître chez J. CANONGETTE & Co., Libraires, Vijgendam, No. 40, à Amsterdam.

Les prix y sont fixes, suivant l'usage de cette maison, la plus part avec des rabais réels de 10 à 80 °/o sur le cours habituel.

Ce Catalogue sera adressé gratis et franco, à toutes les personnes qui en feiront la demande affranchie.

Les mêmes Libraires sont chargés de la vente du NOUVEAU DICTIONNAIRE CLASSIQUE HOLLANDAIS-FRANÇAIS et FRANÇAIS-HOLLANDAIS, ou NIEUW NEDERDUITSCH-FRANSCH en FRANSCH-NEDERDUITSCH

Klassisch-Woordenboek,

volgens de spelling van de Heeren *Siegenbeek* en *Weiland*, bevattende al de in de beide talen algemeen aangenomene woorden, benevens derzelver beteekenissen, en verrijkt met de meeste gebruikelijke Kunstwoorden, *ten dienste der Scholen*, door *J. B. L. Geruzet*. — 2 mooije deelen, van 1650 pag., velin pap., *LAATSTE UITGAVE*, in plaats van 12 fr., net *f* 3, 50.

MM. les Libraires et Instituteurs jouiront d'une remise.

(2682) *,* Bij J. M. E. MEIJER, Boekhandelaar te Amsterdam, is op heden van de pers gekomen en alom verzonden.

I. *Kapitein Marryat*, *Jakob Eerlijk*, uit het Engelsch, met gegraveerde titels en vignetten, in twee deelen kompleet, gr. 8o. 1e. deel *f* 3,30.

Het 2e. of laatste deel volgt binnen eene maand. Dit is een der meestgezochtste werken van *Marryat*, zoowel in Engeland, Frankrijk als Duitschland, zoodat de uitgever niet twijfelt of hetzelve zal thans, in hollandsche tooi gekleed, den zelfden bijval erlangen.

II. *Schilderijen zonder lijsten*, schetsen en beelden van *F. I. Engel*, *I. Möser*, *Körner*, *Miltitz*, enz. verzameld door *H. van der Sprong*, met gelithographeerden titel, gr. 8o. *f* 2,50.

III. *A. J. Seijhe*, de Secretaris, of licht en schaduw van het menschelijk karakter. Een romantisch verhaal, met gelithographeerde plaat, gr. 8°. *f* 1,80.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN

AMSTERDAM, den 4. October 1837.

				Gebl.
NEDERLANDEN.				
Werk. Schuld	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$52\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{4}$	$52\frac{5}{8}$
dito	5	»	101 à $\frac{1}{2}$	$101\frac{1}{2}$
Rest. Uitgest. dito		»	$\frac{7}{8}$ à $1\frac{5}{16}$	$\frac{57}{64}$
Kansbilletten		*f*	$22\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{4}$	22[illegible]
Amors. Sijnd.	$4\frac{1}{2}$	pCt.	$93\frac{3}{4}$ à 4	$93\frac{13}{16}$
dito	$3\frac{1}{2}$	»	76 à $\frac{1}{4}$	$76\frac{1}{8}$
H. Maats. op de resc.	$4\frac{1}{2}$	»	$160\frac{3}{4}$ à 62	161
dito Neg. 1835	$4\frac{1}{2}$	»	$99\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{4}$	
Oost-Ind., Leen. 1836	4	»	$91\frac{3}{4}$ à $2\frac{1}{4}$	92
dito dito 1837	»	»	99 à $\frac{1}{2}$	$99\frac{1}{4}$
FRANKRIJK.				
op de Rescontre	3	pCt.	$79\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{4}$	
RUSLAND.				
bij Hope & Co.	5	pCt.	$104\frac{1}{4}$ à $\frac{1}{2}$	$104\frac{3}{8}$
dito 1828 en 1829	5	»	$104\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{4}$	$104\frac{1}{2}$
Ins. op 't Grootb.	6	»	67 à $\frac{1}{4}$	$67\frac{3}{16}$
dito Certificaten	6	»	$67\frac{1}{2}$ à 8	
dito dito in Londen	5	»	$101\frac{3}{4}$ à $2\frac{1}{4}$	
dito dito in Hamburg	5	»	$99\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{4}$	$99\frac{1}{2}$
dito Neg. 1831 en 1833	5	»	$96\frac{3}{4}$ à $7\frac{1}{4}$	97
PRUISSEN.				
in Londen	4	pCt.	$102\frac{1}{2}$ à 3	
dito Aand.		*f*	$109\frac{3}{4}$ à $10\frac{1}{4}$	110
SPANJE.				
Neg. 1835 bij Ard.	5	pCt.	$17\frac{3}{4}$ à $18\frac{1}{4}$	$17\frac{15}{16}$
Passive		»	$4\frac{3}{4}$ à $5\frac{1}{4}$	5
Uigt. Schuld		»	$6\frac{3}{4}$ à $7\frac{1}{4}$	
Don Carlos 2e. Neg.	5	»	$5\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{4}$	
OOSTENRIJK.				
Obl. bij Goll & Co.	5	pCt.	102 à $\frac{1}{2}$	$102\frac{1}{4}$
dito	4	»	$93\frac{1}{2}$ à 4	
Oblig. Metal.	5	»	100 à $\frac{1}{2}$	$100\frac{1}{4}$
dito	$2\frac{1}{2}$	»	$56\frac{1}{2}$ à 7	
Bank-Actien	3	»	*f*1670 à 75	
Aandeelen *Fl.* 500			- 690 à 700	
dito - 250	4	pCt.	- 430 à 35	
NAPELS.				
Certificaten	5	pCt.	89 à $\frac{1}{2}$	
dito in Napels	5	»	$91\frac{1}{4}$ à $\frac{1}{2}$	
dito in Londen	5	»	$99\frac{1}{2}$ à 100	$99\frac{3}{4}$
Tavoliere Bank	$3\frac{1}{2}$	»	62 à 63	
DENEMARKEN.				
in Londen	3	»	$72\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{4}$	$72\frac{1}{2}$
POLEN.				
Aandeelen		*f*	114 à $\frac{1}{2}$	$114\frac{1}{4}$
dito Negot. 1835		-	$133\frac{1}{2}$ à 4	$133\frac{3}{4}$
GRIEKENLAND.				
in Londen	5	pCt.	$16\frac{3}{4}$ à $19\frac{1}{4}$	17
dito Coupons		*f*	$2\frac{3}{4}$ à $3\frac{1}{4}$	
AMERIKA.				
Braz. in Lond.	5	pCt.	87 à $\frac{1}{2}$	87[illegible]
Col. in dito	6	»	$19\frac{3}{4}$ à 20	$19\frac{15}{16}$
dito Coupons		*f*	$3\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{4}$	
Peruanen	6	pCt.	13 à $\frac{1}{4}$	$13\frac{1}{16}$
dito Coupons		*f*	$2\frac{1}{2}$ à 3	
Mexican. *L* 100	6	pCt.	$24\frac{1}{2}$ à 5	
Spoorweg, Haarlem			$134\frac{3}{4}$ à $5\frac{1}{4}$	135

TE UTRECHT, BIJ *L. E. BOSCH, & Co.*